



Bromölla kommun

Patientsäkerhetsberättelse
Elevhälsans psykologiska insats
2024 Bromölla kommun

Bromölla 2025-02-28

Mattias Sturk

Legitimerad psykolog med ledningsansvar för psykologverksamheten

Innehåll

Inledning.....	4
Patientsäkerhet.....	4
Organisatoriskt ansvar för patientsäkerheten	4
Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet.....	5
Hantering av klagomål och synpunkter	5
Samverkan för att förebygga vårdskador	5
Psykologens uppdrag.....	6
Vårdnadshavares delaktighet.....	6
Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under 2024 samt vilka åtgärder som genomförts för att öka patientsäkerheten	6
Avvikelser	10
Övergripande mål och strategier för kommande år	10

Inledning

Personal inom elevhälsans psykologiska insats står, i och med sina yrkeslegitimationer, under Socialstyrelsens tillsyn och ses som en hälso- och sjukvårdsverksamhet. Insatserna ska därför bedrivas i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

I 5 kapitlet, 1§ stadgas bland annat följande:

Hälso- och sjukvårdsverksamhet ska bedrivas så att kraven på en god vård uppfylls. Det innebär bland annat att vården särskilt ska

1. vara av god kvalitet
2. tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet
3. bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet
4. främja goda kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvårdspersonalen, och
5. vara lätt tillgänglig.

Patientsäkerhet

Enligt Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) ska vårdgivare dokumentera hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten.

Patientsäkerhetsarbetet är viktigt för att uppnå god kvalitet på hälso- och sjukvård. Det ska finnas en god medvetenhet om var risker kan finnas och en öppenhet för att utveckla verksamhetens metoder och processer mot ökad säkerhet.

Patientsäkerhet handlar ytterst om skydd mot vårdskada och risker i hälso- och sjukvården. Med vårdskada menas kroppslig eller psykisk skada eller lidande som en patient drabbas av i kontakten med hälso- och sjukvården. Patientsäkerhetsarbetet ska i första hand ske genom förebyggande åtgärder.

Vårdgivaren ska senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse av vilken det ska framgå:

1. Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår.
2. Vilka åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten.
3. Vilka resultat som uppnåtts.

Patientsäkerhetsberättelse skrivs en gång/år av den person som uppbär det psykologiska ledningsansvaret.

Patientsäkerhetsberättelsen ska hållas tillgänglig för den som önskar ta del av den. (SFS 2010:659). Den publiceras årligen på kommunens hemsida:

<https://www.bromolla.se/utbildning-barnomsorg/elevhalsa/>

Organisatoriskt ansvar för patientsäkerheten

Inom all kommunal hälso- och sjukvård, skall det enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) finnas en verksamhetschef som ansvarar för verksamheten och har det samlade ledningsansvaret. Om verksamhetschefen saknar hälso- och sjukvårdsutbildning, skall det medicinska ledningsansvaret (MLA) och det psykologiska

ledningsansvaret (PLA) delegeras till annan person med sådan kompetens. Verksamhetschefen har det samlade ansvaret för patientsäkerhetsarbetet.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

SFS 2010:659, kapitel 6 och 7.

Skolpsykologen har eget yrkesansvar för det direkta vårdarbetet.

Det är skolpsykologens ansvar att rapportera om kvalitén i verksamheten inte beaktas eller tillgodoses. Detta ska göras i en avvikelserapport. Avvikelse rapporten hanteras sedan i verksamheten och rapporteras i kommande patientsäkerhetsberättelse. Avvikelsen bedöms utifrån allvarlighetsgrad och sannolikheten för upprepning.

Händelser som har medfört eller hade kunnat medföra allvarlig vårdskada, ska anmälas av centrala barn- och elevhälsans verksamhetschef till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Rutiner för avvikelshantering finns i verksamheten.

Hantering av klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9 (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för ett systematiskt kvalitetsarbete)

Elev, vårdnadshavare eller annan person kan anonymt lämna synpunkter eller klagomål på verksamheten. Synpunkter och klagomål om felaktigheter och brister bidrar till att utveckla verksamheten.

Synpunkter och klagomål kan dels fyllas i på kommunens webbplats via synpunktshanteringen och dels lämnas skriftligt till personal på skola, rektor eller till verksamhetschefen för utbildning. För att få svar/återkoppling ska e-postadress eller namn och postadress anges. Svar ges inom 10 arbetsdagar. Inkommen synpunkt/klagomål diarieförs och blir därmed allmän handling.

<https://www.bromolla.se/kommun-och-politik/tyck-till/>

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9

Samverkan ska finnas mellan olika aktörer, internt och externt i olika former t.ex.

- Barn-och ungdomspsykiatriska kliniken; BUP, och Habiliteringsmottagning barn och unga, i Kristianstad.
- Personal inom den Centrala barn- och elevhälsan samt rektorer och pedagoger i verksamheten.
- Psykologmottagningen barn- och föräldrahälsa i Kristianstad.
- Barnhälsovårdscentralerna i Bromölla.

Psykologens uppdrag

I Bromölla kommun finns två skolpsykologtjänster i Centrala barn- och elevhälsan; en tjänst på 100 % och en på 75 %.

Psykologerna är en del i den centrala barn- och elevhälsan och tillför psykologisk kompetens som stöd i det pedagogiska arbetet samt i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete. Psykologernas kontor och mottagning är belägen på souterrängplan Storgatan 43 tillsammans med centrala barn- och elevhälsans tal- och språkpedagoger, äldreomsorgens och LSS biståndshandläggare samt socialtjänstens drogprovtagning.

Psykologerna deltar i elevhälsoteam på samtliga skolor, vid behov i barnhälsoteam för förskolan och i samverkansmöten med barnhälsovården i kommunen.

Psykologerna genomför psykologiska utredningar och bedömningar av elever och grupper för att bidra med psykologisk kompetens om elevers förutsättningar för lärande och behov av stöd.

I psykologernas uppdrag ingår en handledande och konsulterande funktion till skolans och förskolans övriga personal.

Psykologerna tillför kunskap kring psykisk ohälsa, som exempel ångest/depression och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, samt kan i vissa fall bidra med stödjande samtal till elever, vårdnadshavare och pedagoger utifrån elevens situation.

Psykologerna tillför även psykologisk kunskap kring skydds- och riskfaktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling. Psykologerna beaktar kunskap om elevernas psykiska hälsa i elevhälsans övriga arbete.

Det ingår i uppdraget att utreda elevers skolformstillhörighet i samverkan med mottagningsansvarig för anpassad skola, berörd pedagogisk personal, skolkurator och skolsköterska/skolläkare. Dessa utredningar är prioriterade då det är ett lagkrav att de ska genomföras om vårdnadshavare för sitt barns räkning ansöker om mottagande i anpassad skola.

Vårdnadshavares delaktighet

Elevhälsans psykologiska insats är frivillig. Insatser ges med vårdnadshavares godkännande, formellt på uppdrag av rektor. Utifrån ålder och mognad kan i särskilda fall kontakt med skolpsykolog ges utan vårdnadshavares godkännande. Tystnadsplikt kan brytas i vissa situationer, till exempel vid misstanke om att barnet far illa. Det är viktigt att personal uppmärksammar behov av tolk för att säkerställa att vårdnadshavare får korrekt information. Oftast används telefontolk.

Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under 2024 samt vilka åtgärder som genomförts för att öka patientsäkerheten

Psykologiskt ledningsansvar

Delegation för psykologiskt ledningsansvar utfärdades till psykolog Mattias Sturk

2020-02-28 och har kvarstått där.

Aktuellt under det gångna året

Skolpsykologerna har sedan februari 2024 varit bemannade enligt plan vilket innebär 1,75 tjänst. Vi har inte behövt täcka upp för andra personer under 2024. Därför har vi, till skillnad från 2023, haft en större möjlighet att arbeta både förebyggande och åtgärdande.

Kvalitetsledningssystemet har färdigställts och lämnats till chefen för utbildningsverksamheten november 2024.

Utifrån det vi registrerar i PMO i samband med journalföringen kan vi se följande för 2024. Statistiken är tyvärr inte helt säker i år då förändringar gjorts i systemen som tillhandahåller uppgifter om elevernas aktuella skolgång:

- Elever som föranlett journalanteckning*: 124, varav 59 flickor (48 %) och 65 pojkar. Totalt har det gjorts 574 journalanteckningar.
- Elever som kommit för utredning: 40, varav 22 flickor (55 %) och 18 pojkar.
- Antal remisser till Barn- och ungdomspsykiatri, BUP: 7, varav 1 flicka (1,4 %) och 6 pojkar.
- Antal remisser till Habiliteringsmottagning barn och unga: 1 flicka.
- Antal remisser till logopedmottagningen: 25, varav 16 flickor (64 %) och 9 pojkar.
- Antal elever som väntar på bedömning/utredning: 2025-02-08: 11. Av de väntande är det i nuläget 5 flickor.

* En journalanteckning kan exempelvis ha gjorts för att: vi har gett handledning till pedagoger kring en specifik elev, vi har samtalat med vårdnadshavare per telefon, vi har registrerat remissvar från andra verksamheter, vi har lämnat ut journalkopior till vårdnadshavare; före detta elever eller socialtjänsten.

Antalet elever som har föranlett journalanteckning är 48 färre sedan föregående år. Flickornas andel av detta har ökat med 4 procentenheter. Antalet utredningar har ökat med 135 %. Flickornas andel av utredningarna ökat med 2 procentenheter. Av utredningarna är 3 stycken gjorda som renodlade funktionella kartläggningar med anledning av påtagliga problemskapande beteenden.

BUP-remisserna är lika många som 2023. Logopedremisserna blev 2 fler än 2023. Det är i skrivande stund 31 % färre elever som väntar på bedömning/utredning hos skolpsykolog än förra året vid den här tiden. Omorganisationen kring specialpedagoger och speciallärare bedöms ha bidragit till att det under hösten kom in väldigt få underlag för logopedremiss. Detta ser ut att vända i början av 2025. Vad gäller balansen mellan flickor och pojkar på de olika skolorna går det i år inte att få ut tillförlitliga siffror ur PMO i år med anledning av ovan nämnda systemförändringar.

Föreläsningar kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, bemötande och tillgänglig

lärmiljö har under året hållits för personal verksamma i årskurs 7-9, delar av F-6 samt för måltidsservice. Fritidshemmen och övriga F-6 tar del av detta i starten av VT 2025.

Samverkan och fördelning av ansvar mellan kommuner och regioner

En ramöverenskommelse mellan Kommunförbundet Skåne och Region Skåne daterad 2021-02-11 reglerar hur samverkan mellan verksamheterna ska gå till vad gäller personer med psykisk funktionsnedsättning samt för barn och ungdomar som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa. Både Hälso- och sjukvårdslagen och Socialtjänstlagen anger skyldighet att ha överenskommelser om samverkan.

<https://vardgivare.skane.se/uppdrag-avtal/kommunsamverkan/samverkan-psykisk-halsa-och-beroende/?highlight=ram%c3%b6verenskommelse+psykiatri>

”Överenskommelse om habilitering i Skåne” daterad 2009-11-27 tar upp kommunernas respektive regionens ansvar. Utöver denna finns ”Tillämpningen i Region Skåne och kommunerna i Skåne av Socialstyrelsens föreskrift om samordning av insatser för habilitering och rehabilitering (SOSFS 2008:20)”.

<https://vardgivare.skane.se/uppdrag-avtal/kommunsamverkan/samverkansavtal/?highlight=%c3%b6verenskommelse+om+habilitering+i+sk%c3%a5ne>

När det gäller barn med språkliga svårigheter finns en överenskommelse mellan Kommunförbundet Skåne och Region Skåne som reglerar hur remissförfarandet från skola/förskola till logopedmottagningen ska se ut.

<https://vardgivare.skane.se/vardriktlinjer/oron-nasa-hals/#63188>

För remittering av barn och elever till Habiliteringsmottagning barn och unga finns riktlinjer på Vårdgivare Skånes hemsidor:

<https://vardgivare.skane.se/vardriktlinjer/habilitering/#33546>

Skolpsykologen har haft telefonkonsultationer med psykolog på BUP vid flera tillfällen under året. Det har blivit lättare att få tag i personal på BUP tack vare detta.

Det har inte hållits några samverkansmöten med Första linjen i Kristianstad under året.

Samverkansmöte har hållits med habiliteringsmottagning barn och unga under hösten. Vid detta tillfälle deltog också specialpedagoger från förskolan och mottagningsansvarig för anpassad skola med anledning av de barn med habiliteringskontakt som börjar skolan höstterminen 2025 men som eventuellt har behov av anpassad skola.

Hantering av enskilda barn- och elevärenden

När skolpsykologen får kännedom om att det finns oro kring ett barns eller en elevs psykiska mående förs en diskussion på elevhälsoteamet eller motsvarande om behovet kan mötas av skol-/förskolepersonalen, med stöd av elevhälsoteamet eller om det behövs en kontakt med barn- och ungdomspsykiatri. Remiss kan skrivas av

personal med hälso- och sjukvårdslegitimation, det vill säga skolsköterska, skolläkare och skolpsykolog. I dessa fall behövs ett medgivande från vårdnadshavarna.

När det gäller remissbekräftelser från BUP/En väg in har det åter blivit glesare med dessa. De kommer sällan remissvar. Frågan har lyfts vid samverkan i början av 2025 för att säkerställa tydliga rutiner.

Skolpsykologen kan med vårdnadshavares medgivande söka kontakt med berörd personal inom sjukvården för att diskutera ärenden, både de som är pågående och för att diskutera nya. Oftast rör det sig då om en kontakt med psykolog och/eller läkare på BUP.

Skolpsykologen har också möjlighet att uppmuntra vårdnadshavare att ta kontakt med BUP Skånes 'En väg in' om de själva vill söka hjälp för sina barn. Första linjen för nordöstra Skåne har mottagning enbart i Kristianstad. Dock kan de i enstaka fall, där familjer inte kan ta sig till Kristianstad, komma till Bromölla och ta emot besök här. Bromölla kommun har haft ett erbjudande till BUP:s Första linjen att använda samtalsrum på Storgatan 43 för att träffa barn/unga och deras familjer. Detta rum är inte längre tillgängligt men ett eventuellt behov kan troligen lösas på annat sätt.

Skolpsykologen ansvarar för att skicka remisser till logopedmottagningen angående elever med läs- och skrivsvårigheter samt andra språkliga svårigheter.

Logopedmottagningen har goda rutiner för att skicka remissbekräftelser samt utlåtande och åtgärdsförslag efter genomförd utredning. Väntetiderna till logopedmottagningen har gått från cirka 9 i början av 2024 till cirka 12 månader vid slutet av året. Det finns en gemensam avsikt att samverka en gång per år. Dock har det inte blivit några möten under vare sig 2023 eller 2024. I januari 2025 införs ett nytt system med vårdval inom logopedin i Region Skåne. Väntetiderna kommer därför att variera mer bland annat beroende på vilken mottagning vårdnadshavarna väljer.

När det uppmärksammas behov av samordnade insatser från både kommun och region används ofta LOTS-modellen som kan leda till en samordnad individuell plan, SIP. Det är på vårdnadshavarnas uppdrag vi kan kalla till LOTS-möte men vi har i vårt uppdrag att informera dem om möjligheten när vi ser att behovet finns. Det är av stor vikt för barn och ungas psykiska hälsa att insatser samordnas.

<https://www.kristianstad.se/sv/omsorg-och-hjalp/familj-barn-och-ungdom/stod-till-barn-och-ungdom/lotsmodellen/>

Skolpsykologerna har deltagit i 14 Lotsmöten rörande 8 elever under året. Det är betydligt vanligare att skolorna kallar till Lotsmöten gällande pojkar.

Samverkan med Habiliteringsmottagning barn och unga i Kristianstad pågår i enskilda ärenden. Många gånger är det tillräckligt att berörda pedagoger deltar i dessa möten. Ibland förstärker man med skolsköterska och skolkurator från elevhälsan och i vissa fall även med skolpsykologen. Det finns också samverkan med syn- och hörselhabilitering vid behov.

Journalföring och dokumentation

Journalföring och dokumentation av de psykologinsatser som lyder under hälso- och sjukvård görs i det digitala journalsystemet PMO. Material som omfattas av testsekretessen förvaras i särskilda arkivskåp. Patienten/eleven/vårdnadshavarna har som i all hälso- och sjukvård rätt att ta del av sin journal, efter sedvanlig menprövning. Undantag finns i just testmaterial som aldrig lämnas ut (OSL 17 kap 3 c §). Resultaten av testerna ska alltid sammanställas i journalen och delges de berörda. Psykologinsatser som är riktade mot grupp eller organisation, inte mot individ, journalförs inte i PMO.

Loggkontroller och journalgranskning

Loggkontroller och journalgranskning för elevhälsans psykologiska insats är inplanerad två gånger per år, i april och oktober. Dessa har genomförts utan några anmärkningar.

Avvikelser

Det finns en fastställd blankett för avvikelshantering anpassad för psykologverksamheten: https://docs.google.com/document/d/1tcROdif8p_BBxcqt-t-o_jpUuamdAiPG/edit

Rutin för avvikelshantering finns i verksamheten och är tillgänglig på Navet: https://docs.google.com/document/d/1tcROdif8p_BBxcqt-t-o_jpUuamdAiPG/edit?usp=sharing&ouid=109579046657909112312&rtpof=true&sd=true

Inga avvikelser har upprättats av skolpsykologerna under 2024. Det har inte inkommit några avvikelser till oss.

Övergripande mål och strategier för kommande år

- God tillgänglighet till skolpsykologerna. Vi fortsätter att prioritera i våra uppgifter. När det gäller utredningar finns det nästan bara utrymme till de som krävs i lagar och avtal, i första hand utredning av intellektuell funktionsnedsättning och i andra hand de utlåtanden som ska göras i samband med remiss till logopedmottagningen.
- Fortsatt kompetenshöjning för utbildningsverksamhetens personal inom neuropsykiatri och positivt beteendestöd via handledning och riktade utbildningsinsatser. Till hösten blir det sannolikt en insats riktad mot förskolans personal.
- Fortsatt avvikelshantering enligt rutin för att bättre uppmärksamma risker, brister och utvecklingsområden i verksamheten.
- Fortsatt regelbundna samverkansmöten med Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken och förhoppningsvis också Första linjen i Kristianstad. Syftet är att utveckla samarbetet ytterligare och att stärka patientsäkerhetskedjan.
- Lotsmodellen i nordöstra Skåne är under omprövning då aktörerna bitvis gått ifrån syftet med modellen och det är svårt för framför allt BUP att frigöra rätt personer

till mötena.

- Vi kommer att fortsätta den upprättade kontakten med skolpsykologerna i Nordöstra Skåne och i Sölvesborgs kommun. Vårens träff hålls i Bromölla. Syftet är att dela kunskaper, erfarenheter, arbetssätt och rutiner som en väg för att hela tiden utveckla skolpsykologens och elevhälsans arbete.
- Logopedin inom Region Skåne inför januari 2025 ett vårdvalssystem. Då inte alla detaljer är på plats hos Regionen kommer vi att bevaka frågan för att se vad det innebär för Bromöllas barn och elever och för verksamheten. Den överenskommelse som finns mellan Kommunförbundet Skåne och Region Skåne ska enligt uppgift revideras.
- NPÖ, Nationell patientöversikt, börjar användas av elevhälsans legitimerade hälso- och sjukvårdspersonal. Vi får då möjlighet till direktåtkomst av annan hälso- och sjukvårds journaluppgifter vilket förenklar och sparar tid.

Bromölla 2025-02-28

Håkan Ewerman
Verksamhetschef centrala barn- och elevhälsan

Mattias Sturk
Legitimerad psykolog med ledningsansvar för psykologverksamheten